A°. 1830.

BREDASCHE COURANT

No. 72.

Dingsdag den 31 Augustus.

De *Bredasche Courant* verschijnt geregelt 2 malen per week, op een dubbeld vel velin papier, des Woensdags en Zaterdags, en wordt dags te voren afgezonden. Thans verschijnt dezelve dagelijks.

De prijs der *Bredasche Courant*, door het geheele Koningrijk, bij alle postkantoren en voornaamste steenhandelaren, franco per post, in 't jaar *f* 9,00, half jaar *f* 4,50, en kwartaal *f* 2,25.

NEDERLANDEN.

BREDA, — den 28sten Augs.

Heden morgen, kort nadat Z. M., van het Loo, te 's Gravenhage was aangekomen, en de eerste ministers gehouden, welke zeer lang geduurd heeft, en ten gevolge waarvan, bij een koninklijk besluit van denzelfden dag, naar aanleiding van artikel 97 der grondwet, eene buitengewone vergadering van de Staten-Generaal tegen den 13den September is bijeen geroepen.

— De twee bataillons Grenadiers en het instructie bataillon, in 's Gravenhage in bezetting, zijn, in den nacht van den 28sten en den 29sten, naar Rotterdam gemarcheerd, om zich aldaar in stoombooten in te schepen en naar Antwerpen te vertrekken, alwaar zij nu reeds moeten aangekomen zijn. Deze troepen zijn met geestdrift bezield en hebben, bij hun vertrek, onophoudelijk den kreet van *Vivat Oranje! Leve de Koning! Weg met de rebellen!* aangeheven. Aan alle disponible troepen in het noorden is insgelijks bevel gezonden, om naar het zuiden te trekken. Het korps dienstdoende Schutterij in 's Gravenhage, heeft zich gisteren bij deszelfs kolonel, den heer *van Boetselaar*, vervoegd, met aanbod, om, uit aanmerking van het vertrek van bovengemelde troepen van het garnisoen, in alle gevallen, de militaire dienst te verrigten en daardoor behulpzaam te wezen aan de goede orde en rust.

— Heden morgen ten 5 uren is alhier eene halve batterij rijdende Artillerie, van 's Bosch, onder het kommando van den kapitein *Kops* aangekomen; dezelve is ten 12 ure gevolgd geworden door nog eene geheele batterij, onder het bevel van den kapitein *Miellet van Koeboorn*. — Deze laatste vertrekt morgen ochtend ten 5 uren naar Antwerpen.

— Ten 11 ure zijn alhier van Utrecht gepasseerd vier escadrons Lanciers, zich dadelijk naar Brescaat begevende. Terzelfder ure volgden drie veld-bataillons met den staf der 5e afdeeling Nat. Infanterie, onder commando van den kollonel *de Faillij*. Nog zal de afdeeling Kurassiers n°. 3, op morgen, den 31sten, alhier aankomen, en in de environs overnachten, bestaande uit ongeveer 30 officieren, 350 onder-officieren en manschappen, ten einde den 1sten verder optetrekken.

— Een groot onweder trekt te zamen; — wée daar het uitbarst!!!

— Gisteren avond hebben wij, voor het eerst sedert drie dagen, een nummer van de *Gazette des Pays-Bas* van gisteren ontvangen; wij vinden in hetzelve een artikel, waarvan het begin, vertaald, aldus luidt:

„ De *Gazette des Pays-Bas* is, den 26sten en 27, niet uitgekomen; *zij kon zulks niet.* En indedaad, noch vermelde en verbrande huizen, noch de vernietigde openbare orde zou ons van onzen pligt als burgers jegens de regering, welke door de grondwet is daargesteld, hebben kunnen doen afwijken. Maar wanneer alle banden der maatschappelijke organisatie verbroken zijn, wanneer het regt van eigendom met voeten getreden wordt, wanneer de werktuigen, aan welke onze fabrijken hare welvaart en onze werklieden hunne middelen van bestaan verschuldigd zijn, onder de oogen van onze aanzienlijkste en met regt hooggeachtste fabrijkanten, verbroken en verbrand worden, waartoe zou het dan strekken, al waren wij daartoe in de mogelijkheid geweest, om te spreken van gebeurtenissen, over welke wij ons niet meer vrijheid zouden mogen uitlaten. Het oogenblik is niet verder, wij durven ons daarmede vleijen, dat de heerschappij der wetten hersteld zal wezen en waarin het ons vergund zal zijn, volgens onze overtuiging en volgens ons geweten te spreken."

Zoo dat dan, onder de regering van *vrijheid* en *waardigheid*, niemand durft spreken gelijk hij denkt. Trouwens dit wisten wij voor lang en behoefden zulks van de Gazette niet te leren, die tot dus verre wel spreekt, maar vervolgens tot eene lofrede op de burgerwacht of rust-bewaarders overgaat. Het kan zijn, dat deze menschen, door hun eigen belang genoopt, uit vrees voor hunne eigendommen en huisgezinnen, toegebragt hebben tot het dempen van een veelligt door sommige hunner aangesteekt oproer, maar nimmer behooren lieden geprezen te worden, die, uit vrees, den hebbende, dulden kunnen, dat de kleur en het wapen van hunnen wettigen vorst, ja, wat meer zegt, van hunnen weldoener en vader, vertreden, en vervangen worden door kleuren, die in Europa nog veel minder bekend zijn dan die van den dictator van Paraguay, doctor *Francia*, door kleuren, — die eeuwen gesluimerd hebben en misschien nooit door iemand gezien zijn dan tijdens den even zotten als spoedig gedempten opstand in 1788-89. Neen, lieden, die deze kleuren niet van den hoed rukken, verdienen geen' lof, en de *Gazette* had beter gedaan, nog in lang geene nommers uit te geven dan dergelijke lieden, *gedwongen*, te prijzen.

De *Gazette* laat daarop eenige proclamatien van het stedelijk bestuur volgen, welke reeds bekend en gedeeltelijk ook reeds door ons medegedeeld geworden zijn.

— Wij hebben, in ons vorig nommer, gemeld, dat er eenige[n] ren eenige volksbewegingen] te Antwerpen hebben plaats gehad. Eenig kwaad volk had een paar detachementen der stedelijke wacht uitgescholden en met steenen gesmeten, hetwelk deze in het eerst met een taai geduld doorstonden, doch zich eindelijk genoodzaakt zagen, geweld met geweld te keren; zij schoten onder den hoop en twee a drie personen werden gekwetst. Alles stoof hier op uit een. Gisteren morgen zijn er twee proclamatien, eene van den gouverneur der provincie en eene van de stads regering in het licht verschenen; in beide wordt de bevolking ernstig aangemaand. Ten gevolge dezer proclamatien zijn er eenige maatregelen van policie afgekondigd geworden, als: de burger- en stedelijke wachten, zoo wel als de gewapende magt, zullen voor de openbare rust en veiligheid waken; — alle burgers worden uitgenoodigd; om zich, na des avonds zeven ure, in huis te houden en alsdan licht voor hunne vensters te branden; — de koffijhuizen, estaminets en kroegen zullen ten 7 ure des avonds moeten gesloten zijn, gelijk mede de stads poorten op dat uur zullen gesloten worden; — de Sint-Augustinus-kermis is tot nader bevel uitgesteld; — alle attroeperingen van meer dan zes personen op de straten of pleinen zijn verboden.

— De te Luik aangestelde commissie (*zie ons vorig nommer*) heeft eene alleruitsporigste petitie uitgebragt, waarin niet alleen het herstel der zoogenaamde reeds bekende grieven gevorderd wordt, (*zie hier onder*) maar ook nieuwe, zoo mogelijk nog buitensporiger eischen gedaan worden. Eene tot dat einde benoemde deputatie, bestaande uit de heeren *Raikem*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, *de Leeuw*, lid van de Gedeputeerde Staten der provincie Luik en *Deschamps*, advokaat, zal zich onverwijld naar 's Gravenhage begeven, om deze petitie den Koning te behandigen (deze commissie is reeds op weg). — Aan een der punten dezer petitie, namelijk aan het verzoek tot het buitengewoon bij een roepen der Staten-Generaal, was, gelijk hier boven gemeld is, reeds voldaan, voor dat men wist, dat er zulk eene petitie in de wereld komen zou.

Nog heeft deze commissie eenen anderen maatregel genomen, namelijk dezen, dat de stedelijke burgermagt de kleuren van Luik (rood en geel) zouden aannemen, dewelke dan ook terstond door de burgermagt en eenige ingezetenen opgezet werden. Ook werd de roode-geele vlag op het stadhuis en op de meeste publieke gebouwen, opgestoken.

— Op den 28en dezer is het te Brussel rustig geweest, tegen den middag echter verspreidde zich het gerucht, dat er troepen in aantogt waren, om de stedelijke wachten te ontwapenen. Men schreef dat het misnoegen, hetwelk deze tijding kon verwekken, gebruik te willen maken. Ten minsten daar werd eene commissie, door den baron *d'Hoogvorst*, naar de drie in het paleis der Kolonie[n]

onneerde generaals-personen *Aberson*, *Vauthier* en *Byland* gezonden. Wij weten niet, wat er tusschen deze commissie en de generaals-personen mag voorgevallen zijn, maar de generaal *Byland* zond, onmiddellijk, twee uren, een ordonnans-officier, uit de burgerwacht gekozen, naar de troepen, welke naar de stad marcheerden. Deze officier berigtte, bij zijne terugkomst, dat hij, nabij Mechelen, twee regementen infanterie (hij zal bataillons gemeend hebben) met acht stukken geschut ontmoet had. De kommandant dezer troepen zou dadelijk het bevel om terug te trekken, gehoorzaamd hebben. Hetzelfde zou met een regement huzzaren, dat van Gend aanrukte, hebben plaats gehad. Hoe dit zij, gisteren morgen waren de twee volgende proclamatien in alle wijken der stad aangeplakt:

PROCLAMATIE.

Ingezetenen van Brussel,

Het gerucht is in omloop geweest, dat er troepen op Brussel marcheerden. De kommandant der burgerwacht, bevlijtigt zich, u te berigten, dat er, door de hoogere militaire magt, bevelen zijn uitgevaardigd, om te beletten, dat zij in de stad zullen komen en vraagt moeten worden.

De veiligheid van Brussel blijft derhalve bij uitsluiting aan de dappere burgerwacht toebetrouwd, welke zich tot dus verre zoo wel van haren pligt gekweten heeft.

Dan zal eene deputatie van aanzienlijke ingezetenen van Brussel zich naar 's Gravenhage begeven.

De in de bovenstad gestationneerde troepen zullen, in afwachting van derzelver terugkomst, inactief blijven. De officieren, de burgerwacht kommanderende, hebben, op hunne eer, de verbindtenis op zich genomen, om die troepen te doen eerbiedigen.

Brussel, den 28sten Augs. 1830.

De kommandant der burgerwacht,

Baron VAN DER LINDEN D'HOOGVORST.

PROCLAMATIE.

Wij, generaal-majoor, graaf van *Byland*, de troepen in de provincie Zuid-Braband en chef kommanderende, in overeenstemming met de talrijke militaire gezagvoerders dezer stad, maken bij deze de ingezetenen dezer residentie bekend, dat wij met de voornaamste hoofden der gewapende burgermagt te Brussel over een gekomen zijn, dat de troepen, welke heden binnen deze stad verwacht werden, *niet binnen dezelve zullen komen*, zoo lang de ingezetenen dezer residentie alle de aldaar gestelde burgelijke overheden zullen eerbiedigen en de goede orde zullen handhaven, welke goede orde de voornaamste hoofden der burgermagt zich verbinden, te zullen doen handhaven in het belang van allen en voor het geluk van iederen burger.

Hoofdkwartier te Brussel, den 28sten Augs. 1830

De kommandant en chef voornoemd.

WILLEM, GRAAF VAN BYLAND.

Op den 28sten, des avonds ten zes ure, zijn eenige burgers, uit leden der burgerwacht, advokaten, koopliedeu en fabrijkanten bestaande, op uitnoodiging van den baron *d' Hoogvorst*, op het stadhuis bijeengekomen, ten einde over onderwerpen van orde en publieke veiligheid te raadplegen; deze vergadering heeft tot hareu voorzitter benoemd den baron *de Secus*, lid der tweede kamer en tot heren secretaris den heer *Silvain van de Weijer*, advokaat.

In deze vergadering werd voorgesteld, om een provisionele regerings-commissie te benoemen. De voorzitter was, van oordeel, dat men den gouverneur verzoeken moest, om dergelijk eene commissie te benoemen, hem tevens verzoekende, de vergaderingen dier commissie bij te wonen. Alles zal dan, zeide hij, in eene wettige orde geschieden, waarvan niemand ouzer heeft getracht af te wijken, zoo dat, volgens den heer baron, alles, wat er te Brussel en elders geschied is, in de wettige orde heeft plaats gehad, en zelfs de onderhavige vergadering *hooget wettig* was. De deswegens van den gouverneur gezonden twee leden brachten echter het antwoord van Z. Excell. terug, dat hij het niet noodig oordeelde en ook zijne kwaliteit hem niet toeliet, om zulk eene commissie te benoemen. De commissie bleef derhalve achterwege, en die regeerde bleef regeren. Vervolgens werd er eene commissie benoemd, om eene petitie op te stellen, welke dan ook staande de de zitting opgesteld en goedgekeurd werd (wij hebben dezelve tot dus verre nog nergens gevonden, maar hij zal wel zoo iets van die van Luik hebben), waarna er eene deputatie benoemd werd, om deze petitie aan den Koning over te brengen. Deze deputatie bestaande uit de heeren baron *Joseph d'Hoogvorst*, gewezen-maire van Brussel, graaf *Felix de Merode-Waterloo*, *Gendebien*, advokaat, *Frederik de Secus*, lid der Staten van Henegouwen en *Palmaert*, koopman, is, met paspoorten van den generaal *Byland* voorzien, gisteren morgen naar 's Gravenhage vertrokken.

— Het dagblad *le National* zal, volgens eene aankondiging van het *'s Graventhaagsche dagblad* van heden, voortaan in 's Gravenhage in plaats van te Brussel uitgegeven worden, zulks zal binnenkort beginnen.

— Volgens de londensche berigten, was het stellig, dat koning *Lodewijk Philips* door Groot-Britannie zou erkend worden. *Karel X* had, met zijn gezin, het kasteel van Lulworth betrokken, men dacht echter niet, dat hij langer dan drie weken aldaar zou verblijven. Hij schijnt zich met der woon te Dresden te willen vestigen.

— De Parijsche brieven van den 28sten hebben nieuwe twijfelmoedigheid aangebragt, anders dat het er gezegd werd, dat de heeren *de Laval-Montmorency*, *la Tour du Pin*, *Saint-Priest*, *Blacas*, *Chabrol*, *d'Agout*, *de la Moussaye* en *Vitrolles* opgehouden hadden, ambassaders of ministers te Londen, Turin, Madrid, Napels, 's Hage, Berlin, Florence en in Zwitserland te wezen. — De graaf *de Larochefoucault*, buitengewoon gezant van Frankrijk te Tunis, had een traktaat met die mogendheid gesloten, volgens hetwelk, onder anderen, de handel geheel vrij zou zijn en de Dey geen monopolie hoegenaamd meer op denzelven zou uitoefen, geene europesche mogendheid meer schatting betalen zou, alle zeeroverij zou ophouden en alle de slaven in vrijheid zouden gesteld worden.

— Ontvangene particuliere tijdingen uit Leuven melden ons dat alles aldaar rustig is, de leuvensche regering en de ontgane burgers hadden zich voorbeeldig gedragen, en waren met den besten ijver van liefde tot orde bezield en door het nemen van gepaste maatregelen, had men het oproerig gemeen en de muitmakers onder bedwang gekregen.

P. S. Wij ontvangen op het oogenblik den inhoud der Luiksche petitie. Zij behelst voornamelijk de volgende punten: het aftreden van het ministerie; eene volkomen verandering van het hetzelve verre gevolgde sijstema en eene oprechte uitvoering der [illegible] de verantwoordelijkheid der toekomstige [illegible] der boodschap van den 11den december 1829., de instelling der jurij in criminele zaken en voornamelijk bij de processen over de drukpers; de volkomen vrijheid van het onderwijs, bij eene wet te bepalen, de geheele vrijheid voor de drukpers en het intrekken der wet op dezelve; het daarstellen van den Hoogen Raad in eene der Zuidelijke steden; het herstel van het regt van patent, te berekenen in de begrooting van het vermogen der kiezers, eene uitbreidende bepaling van de vrijheid van taal in alle administrative en judiciele zaken; eene gelijke verdeeling der openbare middelen, tusschen het Noorden en Zuiden en laatstelijk de afschaffing van het millioen voor de nijverheid. — (Van het verzoek tot onmiddelijke bijeenroeping der Staten-Generaal, hebben wij reeds gesproken, maar niet gemeld, dat men verlangd, dat deze buitengewone zitting, te Brussel zou moeten plaats hebben.)

NAMEN, den 27sten Augustus.

Gisteren, des avonds omstreeks acht ure, verwekte een zijner dat attroepement alhier groote ongerustheid; daar werden zelfs veel het teekenende en misdadige gesprekken gehoord. Dadelijk werd de alarmtrom geroerd en de burgerwacht kwam op de been. Meer dan honderd snaphanen werden dan bekende burgers uitgedaagd, ten einde deze zouden medewerken, om de bedreigde publieke vrede te handhaven. Deze krachtdadige middelen zijn genoegzaam geweest; om alle oproer te voor komen; in weinige minuten waren alle zamenscholingen uit elkander gedreven. Heden is alles rustig.

LEUVEN, den 28sten Augustus.

Ook hier hebben, op den 26sten dezer, onrustige bewegingen plaats gehad, maar zijn door tusschenkomt van eenige bij het volk geziene burgers van aanzien gestild. De burgerwacht is [illegible] organiseerd en alles is stil gebleven. Het door sommige dagbladen verspreid gerucht als of hier oproerige praedikatiën in omloop zouden geweest zijn, is bezijden de waarheid.

ALLERLEI.

Wij zeiden gisteren: *De schrijvers der dagbladen komen op het kussen, het volk is de voornaamste verliezende partij.* Weinig dachten wij, dat zulks, reeds heden zoude bevestigd geweest zijn. Mr. *Silvanus van de Weijer* heeft reeds den eersten stap gedaan en het volk .... Vraag aan de duizend werkeloozen, wier oude werkplaatsen, door de agenten der naam-liberalen verwoest zijn, wat zij bij de zoogenaamde omwenteling gewonnen hebben.

De *Courrier des Pays-Bas* noemt de schrijvers der bladen die, in een anderen geest dan den zijnen, geteekend zijn: *lage soldigten, huurlingen van het gouvernement.* Behalve, dat zijn blad, in *anti-Courrierschen* geest gesteld, geschreven wordt, door mannen, die nimmer van het gouvernement een' gunst genoten, moest de *Postrijder* maar van het *betalingen* zwijgen. Uit is hij dan de uitbetaling der 1800 FRANKEN vergeten?

Te BREDA; bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.